

V I Lenin

Falska tal om friheten

I

I n:r 213 av Pravda, den 25 september 1920, publicerades mitt lilla ”Brev till de tyska och franska arbetarna med anledning av diskussionerna om Kommunistiska Internationalens II kongress”.

Det italienska socialistiska partiets centralorgan Avanti (Framåt), 5 oktober, har återgett detta brev och försett det med anmärkningar, som det lönar mödan att dröja vid, ty de visar påtagligt, hur oriktig den position är, som kamrat Serrati, Avantis redaktör, intar.

”Lenins kommentarer” – läser vi – ”mildrar i viss grad de drakoniska villkor, som dikterats av kamrater, vilka inte helt är i stånd att riktigt värdera människor och omständigheter på ett sådant avstånd och under en så stor skillnad i läget . . .”

”... Lenin har övergett ett av sina offer: Modigliani ...”

”... Nu säger Lenin – om i sitt eget eller i Kommunistiska Internationalens Exekutivkommittés namn vet vi inte – att även ’undantag’ (från de allmänna reglerna om Exekutivkommitténs medgivande) är tillåtna.”

De ironiska anmärkningarna om ”offret”, i vars roll en av reformisterna, Modigliani, måste figurera, träffar målet. Tvärtemot Serratis mening var det inte alls med avsikt, som jag underlät att nämna Modigliano (och Longuet). Jag nämnde ett eller annat namn som exempel för att karakterisera *riktningarna*, men frågan om den eller den *enskilda* personen lämnade och lämnar jag åsido utan att avgöra den, då jag anser den vara en andrahandsfråga, och påvisar att undantag är tillåtna. Tvärtemot sin förklaring vet Serrati mycket väl (ty han hänvisar uttryckligen till min artikel i Pravda), att jag talar och kan tala *endast* i mitt eget namn och absolut inte i Exekutivkommitténs.

Med sina anmärkningar leder Serrati Avantis läsare bort från den viktigaste, grundläggande och väsentliga frågan – från frågan om det nu är tillåtet att låta reformisterna stanna kvar i det revolutionära proletariats italienska parti. Serrati döljer det oriktiga i sitt ställningstagande genom att han försöker avleda uppmärksamheten från det väsentliga till det sekundära och oriktiga.

Detta måste bekämpas. Det väsentliga måste klargöras. Både i denna anmärkning och i andra artiklar talar Serrati om att Moskvakongressen (Kommunistiska Internationalens II kongress) var dåligt informerad ifråga om de italienska angelägenheterna. Som om det inte vore fråga om kampen mellan två huvudriktningar, om lösandet av den grundläggande frågan huruvida ”enhet” med reformisterna är tillåtlig, utan om meningsskiljaktigheter beträffande sådant, om vilket ”Moskva” inte vore noggrant informerat.

Den skriande oriktigheten i denna uppfattning – och i detta försök att avleda uppmärksamheten från det väsentliga – har avslöjats allra bäst genom den *officiella redogörelsen* över diskussionerna inom det italienska socialistiska partiets CK. Dessa diskussioner ägde rum endast några dagar innan det ifrågavarande numret av Avanti utkom, nämligen: den 28, 29 och 30 september samt den 1 oktober i Milano.

Diskussionerna avslutades med votering om två resolutioner, av vilka den ena kan kallas kommunistisk och den andra antingen ”centristisk” eller ett undvikande eller ett maskerat försvar för förbund (”enhet”!) med reformisterna. Den förra segrade med 7 röster (Terracini, Gennari, Rogent, Tuntar, Casucci, Marziale och Bellone) ; den senare förkastades (mot 5 röster: Baratono, Zannerini, Bacci, Giacomini och Serrati).

Den förra kännetecknas av utomordentlig klarhet och exakthet. Den börjar med att påvisa att den italienska revolutionskampen ”under nuvarande förhållanden” kräver ”mera homogenitet” av partiet. Vidare heter det, att alla erhöill tillåtelse att stanna kvar i partiet under det villkoret att de underkastade sig partidisciplinen, och att detta villkor inte uppfyllts; att det är ett misstag att vänta att de, vilka hyser en övertygelse, som står i motsättning till III Internationalens principer och taktik, skall underkasta sig disciplinen; att då Moskva-villkorens 21 punkter godkänts, måste en ”radikal partirensning” genomföras och de reformistiska och opportunistiska elementen avlägsnas ur partiet.

Här har vi inga namn och inga detaljer. Här är en klar politisk linje. Här är motiven för beslutet exakt påvisade: konkreta fakta ur det italienska partiets historia, konkreta säregenheter i dess revolutionära läge.

Den andra resolutionen är ett mönster av förmågan att slingra sig och av dålig diplomati: vi godkänner de 21 punkterna men anser ”att dessa villkor ger möjlighet till tvivelaktiga tolkningar” och att det är ”nödvändigt att rätta det politiska kriteriet hos varje sektion av III Internationalen efter ifrågavarande lands historiska förhållanden och konkreta faktiska säregenheter samt överlämnar dem till Internationalens prövning”. Resolutionen betonar att ”det italienska socialistiska partiets enhet måste bevaras på grundvalen av de 21 teserna”. Enskilda fall av disciplinsbrott måste strängt bestraffas av partiets CK.

Den kommunistiska resolutionen säger: det revolutionära läget kräver större homogenitet av partiet. Detta är obestridligt. De, som försvarar ”enheten” med reformisterna, söker i sin resolution kringgå denna obestridliga sanning utan att våga bestrida den.

Den kommunistiska resolutionen säger: Italiens säregenhet består just däri, att villkoret ifråga om reformisternas underordnande under partiets beslut *inte genomförts*. Detta är sakens kärnpunkt. Om det är så, så vore det, med *hänsyn* till att den allmänna revolutionära situationen *skärpes*, ja, att kanske avgörande revolutionära strider stundar, inte endast oriktigt, utan *även brottsligt* att låta reformisterna stanna kvar i partiet.

Är detta faktum sant eller inte? Har reformisterna genomfört partibesluten, faktiskt underkastat sig partiet och genomfört dess politik eller inte? Reformistförsvarens resolution kan inte ge ett jakande svar härpå, den kan inte bestrida kommunisternas nekande svar och undviker att svara, slingrar och svänger sig samt åberopar sig i allmänhet på de olika ländernas olika konkreta säregenheter, den åberopar sig på dem *för att* just i nuvarande ögonblick kringgå och i falsk dager framställa just Italiens ”konkreta säregenhet”. Ty denna Italiens konkreta säregenhet består just däri, att reformisterna faktiskt redan visat sig vara oförmögna att verkligen genomföra partiets beslut och omsätta dess politik i handling. Genom att slingra sig i denna grundläggande fråga har anhängarna av enhet med reformisterna fullständigt slagit ihjäl sin egen resolution.

Serrati, Baratono, Zannerini, Bacci och Giacomini har *redan* härmed fullständigt uppenbart och obestridligt bevisat, att de *i grund* har orätt och att deras politiska linje *i grund är oriktig*.

Och debatterna i det italienska partiets CK har ännu mera blottat det fullkomligt oriktiga i Serratis linje. Kommunisterna har just påpekat att reformisterna, som förblir sig lika, inte kan annat än sabotera revolutionen, så som de redan saboterade den under de italienska arbetarnas senaste revolutionära rörelse, då de besatte fabrikena.

Det är ju här frågans hela kärnpunkt ligger! Hur kan man förbereda sig till revolution och gå avgörande strider till mötes, när man har folk, som saboterar revolutionen, i partiet? Det är inte bara ett fel utan en förbrytelse.

Och om Serrati, som han öppet förklarar i sitt brev till L'Humanité den 14 oktober, räknar med att endast Turati* skall uteslutas, så har Serratis misstag även här *redan* avslöjats av *fakta*. Ty de italienska reformisterna har inte endast sammankallat sin särskilda fraktionskongress (i Reggio-Emilia den 11 oktober 1920), inte endast där upprepat allt det väsentligaste i sina reformistiska åsikter och inte endast berett Filippo Turati en högtidlig ovation på denna kongress, utan också genom Treves mun förklarat: "Antingen stannar vi i partiet, eller också utträder vi alla". Vi noterar i förbigående, att den borgerliga pressen och reformisterna själva på allt sätt försökte blåsa upp sin fraktionskongress' betydelse. Men i Avanti (Milanoupplagen) för den 13 oktober läser vi, att reformisterna endast samlat representanter från 200 av partiets sektioner, vilka uppgår till *tusenta!*

Låt oss emellertid dröja något vid Serratis huvudargument beträffande frågans innebörd. Serrati fruktar en klyvning, som skulle försvaga partiet och i synnerhet fackföreningarna, kooperativerna och de kommunala representationerna. Serratis grundtanke är att man inte får förstöra dessa institutioner, som är nödvändiga för socialismens uppbyggande.

Var, säger han (Avanti, den 2 oktober 1920, Milanoupplagen), tar vi så många "kommunister", också bland de "mest glödande kommunister av i går, att vi kan besätta alla offentliga poster, från vilka vi enligt Terracinis förslag skall driva bort folket?"

Och samma tanke finner vi i den av Serrati redigerade tidskriften *Il Comunismo* (nr 24, sid. 1627) i Serratis artikel om III Internationalens II kongress:

"Föreställ er, att Milanokommunen (d. v. s. Milanos stadsförvaltning) inte kommer att ledas av kompetent folk utan av nybörjare, vilka sedan i går förklarat sig vara glödande kommunister."

Serrati är bekymrad för att fackföreningarna, de kooperativa organisationerna och de kommunala organen skall förstöras samt för nybörjarnas oförmåga och fel.

Kommunisterna fruktar, att reformisterna skall sabotera revolutionen.

Denna jämförelse visar Serratis principiella fel. Han upprepar hela tiden en och samma tanke: vi behöver en smidig taktik. Det är obestriddigt. Men vartill nyttar det, att Serrati *driver på åt höger*, när man under de nuvarande italienska förhållandena bör gå åt *vänster*. För att framgångsrikt kunna genomföra revolutionen och försvara den måste det italienska partiet ta ännu ett *visst steg till vänster* (utan att på något sätt binda sina händer eller glömma, att förhållandena i fortsättningen mycket väl kan kräva vissa steg åt höger).

Man kan inte segra i den proletära revolutionen och inte försvara den, om man har reformister och mensjeviker i sina led. Det är principiellt klart. Det har också påtagligt bekräftats genom Rysslands och Ungerns erfarenheter. Detta argument är avgörande. Att jämföra denna fara med faran för "förluster" eller misslyckanden och fel, med fackföreningarnas, de kooperativa organisationernas, de kommunala organen o. s. v. sammanbrott är helt enkelt löjligt, och inte bara löjligt utan brottsligt. Att sätta hela revolutionens öde på spel med den motiveringen, att Milanos stadsförvaltning skulle kunna försämrats o. s. v., betyder att fullständigt tappa huvudet, att inte alls förstå revolutionens huvuduppgift och alls inte förmå förbereda dess seger.

I Ryssland har vi gjort tusentals fel och lidit tusentals sammanbrott, förluster o. s. v. i Kooperationen, kommunerna, fackföreningarna o. s. v. till följd av nybörjares och inkompetenta personers oförmåga. Vi betvivlar inte att andra folk, som är mera civiliserade, kommer att

* Det viktigaste stället ur detta brev lyder: "Vi är alla för Moskva-teserna. *Frågan gäller deras tillämpande*. Jag påstår att det är nödvändigt att *rensa* partiet från skadliga element – och jag har föreslagit, att man skall utesluta Turati – men att vi inte får förlora fackföreningarnas och den kooperativa rörelsens massor. Andra vill ha en *radikal klyvning*. Häri består våra meningsskiljaktigheter." (L'Humanité, den 14 oktober 1920. Kursiverat av Serrati.) – *Red.*

begå *mindre* sådana fel. Men bortsett från dessa fel har vi uppnått det viktigaste: proletariatet har erövrat makten. Och denna makt har vi hävdad i tre år.

De av kamrat Serrati påpekade felen är detaljer, vilka är miljoner gånger lättare att rätta än ”felet” att tillåta mensjevnikernas sabotage av revolutionen och under själva revolutionen. Det är klart. Det har Ungerns exempel påtagligt visat. Det har också bekräftats av vår erfarenhet, ty under de tre år, som den proletära statsmakten existerat i Ryssland, har det många gånger förekommit svåra situationer, då sovjetmakten *säkert* hade blivit störtad, ifall mensjeviker, reformister eller småborgerliga demokrater hade funnits kvar inom vårt parti eller t. o. m. i mer eller mindre betydande antal inom de centrala sovjetinstitutionerna, t. ex. inom Centrala exekutivkommittén.

Serrati har inte förstått säregenheten i den övergångsperiod, som Italien nu genomgår, där man, som det allmänt erkännes, går till mötes avgörande strider mellan proletariatet och bourgeoisien om erövrandet av stats- makten. I ett sådant ögonblick är det inte bara absolut nödvändigt att avlägsna mensjevikerna, reformisterna och turatianerna ur partiet, utan det kan till och med visa sig vara nyttigt att från alla ansvariga poster avlägsna framstående kommunister, som är benägna att vackla och som visar sig luta åt ”enhet” med reformisterna.

Jag skall anföra ett åskådligt exempel. Just inför själva oktoberrevolutionen i Ryssland och strax efter densamma begick en rad framstående kommunister i Ryssland ett fel, som man hos oss nu ogärna påminner om. Varför ogärna? Emedan det är oriktigt att utan särskild anledning påminna om sådana fel, som fullständigt korrigerats. För de italienska arbetarna är det nyttigt att påminna om detta fel. Under den period jag nämnde, visade det sig att sådana framstående bolsjeviker och kommunister som Sinovjev, Kamenjev, Rykov, Nogin och Miljutin vacklade, emedan de fruktade att bolsjevikerna skulle isolera sig alltför mycket, alltför vågsamt skulle gå till uppror och visa sig alltför omedgörliga gentemot en viss del av ”mensjevikerna” och ”socialistrevolutionärerna”. Konflikten gick så långt, att de nämnda kamraterna demonstrativt avgick från alla ansvariga poster såväl inom parti- som sovjetarbetet till största glädje för sovjetrevolutionens fiender. Saken ledde till en ytterst förbittrad polemik i pressen av vårt partis CK mot dem, som lämnat sina poster. Men några veckor – allra högst några månader – senare insåg alla dessa kamrater sitt fel och vände åter till de mest ansvarsfulla parti- och sovjetposter.

Det är inte svårt att förstå, varför det gick så. Just inför revolutionen och under själva den förbittrade kampen för dess seger var de ringaste vacklanden inom partiet i stånd att fördärva *allt*, omintetgöra revolutionen och rycka makten ur proletariatets händer, ty denna makt var ännu inte befäst och anstormen mot den ännu för stark. Om vacklande ledare går sin väg under en sådan tid, så försvagar inte detta utan stärker både partiet, arbetarrörelsen och revolutionen.

I Italien har vi just nu en *sådan tid*. Alla ser och erkänner, att en revolutionär kris, omfattande hela nationen mognar. Proletariatet har i handling bevisat sig ha förmåga att resa sig spontant och försätta massorna i en mäktig revolutionär rörelse. De fattiga bönderna eller halv-proletärerna (kamrat Serrati har utan grund tillägnat sig den dåliga vanan att sätta frågetecken, när han använder detta ord: det är ett riktigt marxistiskt ord och ger uttryck åt en riktig tanke, som bekräftats av fakta både i Ryssland och i Italien, nämligen att de fattiga bönderna till hälften är egendomsbesittare och till hälften proletärer) i Italien har i handling bevisat, att de förmår resa sig till revolutionär kamp i proletariatets fotspår. Det som nu är nödvändigast och ovillkorligt nödvändigt för revolutionens seger i Italien består däri, att det revolutionära italienska proletariatets verkliga avantgarde görs till ett fullkomligt kommunistiskt parti, som *inte kan* vackla och visa svaghet i det avgörande ögonblicket – ett parti, som hos sig koncentrerat mesta möjliga fanatism, hängivenhet för revolutionen, energi, självupppoffrande

djävhet och beslutsamhet. Det gäller att segra i en utomordentligt svår och tung kamp, som kräver stora offer, det gäller att försvara den vunna makten i en situation av otroligt svåra attentat, intriger, skvaller, förtal, komplotter och våldsåtgärder från *hela världsbourgeoisien* sida, i en situation, då varje småborgerlig demokrat, varje turatianhängare, varje "centrist", varje socialdemokrat, varje socialist och anarkist är utsatt för de farligaste vacklanden. I ett sådant ögonblick och i en sådan situation måste partiet vara hundra gånger fastare, bestämdare, djävare, mera uppoffrande och skoningslöst än under vanliga eller mindre svåra förhållanden. I ett sådant ögonblick och i en sådan situation *stärkes* partiet hundrafalt istället för att försvagas, om mensjeviker av det slag, som samlades i Reggio-Emelia den 11 oktober 1920, helt utträder ur detsamma och om från dess ledning avgår till och med så framstående kommunister, som medlemmarna av partiets nuvarande CK, Baratono, Sanarini, Bacci, Ciacomini och Serrati antagligen är.

Majoriteten av denna senare kategori skulle otvivelaktigt, även om de nu drog sig tillbaka, mycket snart återvända och erkänna sitt misstag, sedan proletariatet segrat och befäst sin seger. Ja, även en del av de italienska mensjevikerna, turatianhängarna, skulle antagligen återvända och skulle återupptagas i partiet efter den svåraste perioden, liksom nu (vi har genomlevat tre svåra år efter revolutionen) en del av mensjevikerna och socialistrevolutionärerna, som år 1917-1918 stod på andra sidan barrikaden, har övergått till oss.

Det revolutionära italienska proletariatet står nu inför en rad inte bara utomordentligt svåra strider, som jag sade, utan de allra svåraste. Det allra svåraste återstår ännu. Jag skulle anse det lättsinnigt och brottsligt att bortförklara dessa svårigheter. Det förvånar mig, att kamrat Serrati utan invändning kunde införa en så ytlig artikel som G. C:s artikel "Kommer vi att blockeras?" * i sin tidskrift *Communismo* (nr 24, 15-30 september 1920). I motsats till denne författare tror jag personligen att det är både möjligt och troligt, att England, Frankrike och Amerika kommer att blockera Italien, ifall proletariatet segrar där. Enligt min mening ställde kamrat Graziadei blockadfrågan betydligt riktigare i sitt tal på det italienska partiets CK-sammanträde (se *Avanti*, den 1 oktober 1920, Milanoupplagan). Han ansåg frågan om en eventuell blockad vara en "mycket viktig" fråga ("problema gravissima"). Han påvisade att Ryssland höll ut trots blockaden, delvis tack vare befolkningens gleshet och de väldiga avstånden – att revolutionen i Italien "inte skulle kunna göra motstånd (resistere) länge, om den inte koordinerades med en revolution i något annat land i Centraleuropa" och att en "sådan koordination är svår men inte omöjlig", emedan hela det kontinentala Europa genomgår en revolutionär period.

Detta är mycket försiktigt sagt, men det är sant. Jag skulle bara tillägga, att en viss koordination – om än t. v. otillräcklig och ofullständig – *tillförsäkrats* Italien och att man måste *kämpa* för en *fullständig* koordination. Reformisterna hänvisar till en eventuell blockad för att sabotera revolutionen, för att skrämja med revolutionen och för att överföra *sin* panikstämning, räddhåga, obeslutsamhet och vacklan på massorna. Revolutionärerna och kommunisterna får inte förneka kampens faror och svårigheter, när det gäller att bibringa massorna *större* fasthet, att *rensa* ut de svaga, vacklande och vankelmodiga ur partiet, att ingjuta hos hela rörelsen mera entusiasm, mera internationalism och mera offervillighet för det stora målets skull: att påskynda revolutionen i England, Frankrike och Amerika, *om* dessa länder skulle igångsätta en blockad mot den proletära italienska sovjetrepubliken.

Frågan om att ersätta de erfarna reformistiska eller "centristiska" ledarna med nybörjare är ingen enskild fråga, som angår ett visst land i något särskilt fall. Det är en allmängiltig fråga för varje proletär revolution, och just som sådan har den blivit behandlad och fullt exakt

* Lenin syftar här på G. C:s artikel "Sareno bloccati", som ingick i tidskriften *Communismo*, nr 21, september 1920, – *Red.*

avgjord i den av Kommunistiska Internationalens II kongress antagna resolutionen: ”Om Kommunistiska Internationalens huvuduppgifter”. I § 8 läser vi:

”Förberedelsen till proletarietets diktatur kräver inte bara en förklaring av den borgerliga karaktären hos all reformism utan också de gamla ledarnas ersättande med kommunister i alla betydande proletära organisationer, inte bara politiska utan även fackliga, kooperativa och bildningsorganisationer o. s. v. Det är nödvändigt att hundra gånger djärvare än hittills tränga ut dessa representanter för arbetararistokratin eller förborgerligade arbetare från alla deras poster och ersätta dem med till och med fullständigt oerfarna arbetare, bara dessa står i förbindelse med de exploaterade massorna och åtnjuter dessas förtroende i kampen mot exploatörerna. Proletarietets diktatur kräver att just sådana arbetare, som inte har någon erfarenhet, insättes på de ansvarsfullaste statliga poster, ty annars kommer arbetarnas regering att vara maktlös och den kommer inte att understödjas av massan.”

Serrati har därför ingen grund att påstå, att ”alla” i det italienska partiet är ense om att godkänna den kommunistiska kongressens beslut. I verkligheten ser vi att det är tvärtom.

I det ovannämnda brevet i L’Humanité skriver Serrati bland annat:

”Ifråga om de senaste händelserna bör man veta, att ledarna för ‘Confederazione Generalé de Lavoro’ (den italienska Landsorganisationen) föreslog att överlämna ledningen av rörelsen till dem, som ville utvidga den till revolution. Våra kamrater i ‘Confederazione de Lavoro’ förklarade, att de var villiga att handla som disciplinerade soldater, om de extrema åtog sig upprorets ledning. Men de extrema övertog inte ledningen av rörelsen ...”

Det vore ytterst naivt av Serrati, att ta liknande uttalanden av reformisterna i ”Confederazione Generalé de Lavoro” för klingande mynt. I verkligheten är det en variant av sabotaget mot revolutionen: en hotelse att avgå i det avgörande ögonblicket. Här är det inte fråga om lojalitet utan därom, att man *inte kan* segra i revolutionen, om ledningen vid varje svårt omslag i händelserna stöter på vacklan, osäkerhet och avgång bland ”sina egna”, bland dem som står på toppen, bland ”ledarna”. Det kanske inte skadar kamrat Serrati att få veta, att år 1917, i början av oktober (slutet av september) då de ryska bolsjevikernas och socialistrevolutionärernas koalition med bourgeoisien hade lidit ett uppenbart politiskt skeppsbrott, ingen mindre än våra socialistrevolutionärer, Tjernovs parti, skrev i sin tidning:

”Bolsjevikerna kommer att bli tvungna att bilda en regering... Måtte de bara inte göra några onyttiga ansträngningar att förskansa sig bakom de i all hast av dem utfunderade teorierna om omöjligheten att överta makten. Demokratin kommer inte att godkänna dessa teorier. Samtidigt måste anhängarna av koalitionen garantera dem sitt fulla stöd.” (Socialistrevolutionärernas tidning, deras partiorgan, Tjernovs tidning Djelo Naroda, 4 oktober (21 september) 1917, citerat i min broschyr ”Kommer bolsjevikerna att överta statsmakten?”)

Att tro på lojaliteten i dylika uttalanden vore ett lika ödesdigert fel av de revolutionära arbetarna som det var att tro på de ungerska turatianerna, då de lovade att hjälpa Bela Kun och inträdde i det kommunistiska partiet men likväl visade sig vara sabotörer, vilka genom sitt vacklande bragte revolutionen till undergång.

*

Jag skall göra en sammanfattning.

1. Det revolutionära proletarietets parti i Italien måste ådagalägga den största uthållighet, aktsamhet och kallblodighet för att riktigt bedöma förhållandena i allmänhet och i synnerhet det lämpliga ögonblicket i den italienska arbetarklassens förestående avgörande strider med bourgeoisien om statsmakten.

2. Partiets hela propaganda och agitation måste därjämte vara helt genomsyrade av en fast beslutsamhet att enhetligt, centraliserat och med gränslös heroism till varje pris föra denna

kamp till ett segerrikt slut och hänsynslöst avlägsna den vacklan och obeslutsamhet och det vankelmod, som turatianerna är genomsyrade av.

3. En sådan propaganda, som Avantis Milanoupplaga under Serratis redaktion nu för, uppfostrar inte proletariatet till kamp utan bringar dess led i upplösning. I ett sådant ögonblick måste partiets CK leda arbetarna, förbereda dem till revolutionen och bekämpa oriktiga åsikter. Detta kan (och måste) man göra, i det man samtidigt ger alla schatteringar möjlighet att uttala sig. Serrati leder, men han leder i orätt riktning.

4. Partiet försvagas inte utan blir starkare om alla, som deltog i kongressen i Reggio-Emilia den 11 oktober 1920, utesluts ur partiet, ty sådana ledare kan endast fördärva revolutionen ”på ungerska”, *till och med om de förblir lojala*. Vitgardisterna och bourgeoisien förstår att dra nytta av till och med fullständigt ”lojala” socialisters, socialdemokraters o. s. v. tvekan, vacklan, tvivel, obeslutsamhet o. s. v.

5. Om sådana personer som Baratonno, Zannerini, Bacci, Giacomini och Serrati kommer att vackla och anhålla om avsked, så får man inte be dem stanna kvar utan genast bevilja det. Efter de avgörande stridernas period kommer de att återvända och då blir de till större nytta för proletariatet.

6. Kamrater, italienska arbetare! Glöm inte de lärdomar, som alla revolutioners historia gett, lärdomarna från Ryssland och Ungern 1917-1920. Det italienska proletariatet står inför väldiga strider, väldiga svårigheter och väldiga offer. Segern över bourgeoisien, maktens övergång till proletariatet och sovjetrepublikens bevästande i Italien är beroende av arbetarmassornas hängivenhet, av sammanhållning, disciplin och dessa striders utgång. Bourgeoisien i Italien och i alla världens länder gör vad som helst och begår vilka brott och grymheter som helst för att inte lämna makten åt proletariatet och för att störta dess makt. Den vacklan, tvekan och obeslutsamhet, som reformisterna och alla vilka deltog i kongressen i Reggio-Emilia den 11 oktober 1920 visar, är oundvikliga, ty dylikt folk har – till och med fastän många av dem är ärliga – i alla tider och i alla länder med sin vacklan bragt revolutionens sak till undergång. Det var dylikt folk, som bragte revolutionen (den första revolutionen, efter vilken kommer en andra ...) i Ungern på fall och skulle även ha gjort det i Ryssland, ifall de inte hade blivit avsatta från alla ansvariga poster och omgivits av en mur av proletärt misstroende, vaksamhet och uppsikt.

Italiens arbetande och exploaterade massor följer det revolutionära proletariatet. Och det kommer sist och slutligen att segra, ty dess sak är all världens arbetares sak, ty det ges ingen annan befrielse från en fortsättning av de nuvarande imperialistiska krig, från nya, redan förberedda imperialistiska krig, från det kapitalistiska slaveriets och förtryckets fasor, än en sovjetrepublik, en arbetarrepublik.

4 November 1920

II

Redaktören för den vänstersocialistiska schweiziska tidningen Volksrecht (Folkrätt) i Zürich, kamrat Nobs, publicerade nyligen ett brev från Sinovjev om nödvändigheten att bryta med opportunisterna jämte sitt utförliga svar på detta brev. Nobs tanke går ut på att frågan om godkännande av de 21 teserna och inträde i Kommunistiska Internationalen absolut bör besvaras nekande – naturligtvis i ”frihetens” namn – kritikfrihetens, frihet från övermåttan stor anspråksfullhet eller från Moskvas diktatur (jag har inte sparat Nobs artikel och måste citera ur minnet, varför jag garanterar för innehållet men inte för ett eller annat uttryck).

Till bundsförvant värvar kamrat Nobs bl. a. kamrat Serrati, vilken som bekant också är missbelåten med ”Moskva”, d. v. s. i synnerhet med de ryska medlemmarna av

Kommunistiska Internationalens Exekutivkommitté, och som också beklagar sig över att Moskva kränker Kommunistiska Internationalens integrerande delars, enskilda partiers och enskilda medlemmars ”frihet”. Det bör därför inte vara överflödigt att säga några ord om friheten.

Vi, som genomgått tre års proletär diktatur, har rätt att säga, att den mest gängse och populära invändningen mot diktaturen överallt i världen är hänvisning till kränkning av friheten och jämlikheten. Hela den borgerliga pressen i alla länder, ända till de småborgerliga demokraternas, d. v. s. socialdemokraternas och socialisternas – bland dem Kautsky, Hilferding, Martov, Tjernov, Longuet o. s. v., o. s. v. – press dundrar mot bolsjevikerna just för kränkning av frihet och jämlikhet. Ur teoretisk synpunkt är detta fullt begripligt. Läsaren må erinra sig Marx’ berömda och sarkasmfyllda ord i ”Kapitalet”:

”Cirkulationens eller varuutbytets sfärer, inom vilkas gränser köpet och försäljningen av arbetskraft försiggår, var i verkligheten ett sant Eden för de medfödda människorättigheterna. Här härskar bara frihet, jämlikhet, egendom och Bentham (196)” (Kapitalet, band I, 2:a avsnittet, fjärde kapitlets slut, sid. 138).

Dessa synnerligen sarkastiska ord är fyllda av det djupaste historiskt-filosofiska innehåll. De bör jämföras med Engels’ populära utläggning av samma fråga i hans ”Anti-Dühring”, i synnerhet med Engels ord, att jämlikheten är en fördom eller en dumhet, för så vitt detta begrepp inte går ut på klassernas avskaffande. Tillintetgörandet av feodalismen och dess följder, uppförandet av den borgerliga (man kan med full rätt säga: borgerligt demokratiska) samhällsordningens grundvalar upptog en hel period av världshistorien. Och denna världshistoriska epoks paroller var oundvikligen frihet, jämlikhet, egendom och Bentham. Tillintetgörandet av kapitalismen och dess kvarlevor och uppförandet av den kommunistiska samhällsordningens grundvalar är innehållet i den nya epok av världshistorien, som nu börjat. Och vår epoks paroller är och måste oundvikligen vara: klassernas avskaffande; proletariatets diktatur för att förverkliga detta mål; ett skoningslöst avslöjande av de småborgerliga demokratiska fördomarna beträffande friheten och jämlikheten och en hänsynslös kamp mot dessa fördomar. Den som inte förstått detta, har inte förstått någonting av frågorna om proletariatets diktatur, om sovjetmakten och om Kommunistiska Internationalens grundprinciper.

Så länge klasserna inte är avskaffade är allt tal om frihet och jämlikhet överhuvud taget självbedrägeri eller bedrägeri mot arbetarna liksom mot alla arbetande och av kapitalet exploaterade och i varje fall ett försvar för bourgeoisins intressen. Så länge klasserna inte är avskaffade måste man vid varje resonemang om frihet och jämlikhet ställa frågorna: Frihet för vilken klass? För vilket ändamål? Jämlikhet för vilken klass och med vem? Och i vilket avseende? Att kringgå dessa frågor direkt eller indirekt, medvetet eller omedvetet är oundvikligen ett försvar för bourgeoisins, kapitalets och exploatörernas intressen. Om dessa frågor och frågan om privatäganderätten till produktionsmedlen förtigs, är parollen om frihet och jämlikhet lögn och bedrägeri av det borgerliga samhället, som med ett formellt erkännande av friheten och jämlikheten maskerar den faktiska, ekonomiska ofriheten och ojämlikheten för arbetarna, för alla arbetande och av kapitalet exploaterade, d. v. s. för befolkningsmajoriteten i alla kapitalistiska länder.

Tack vare att proletariatets diktatur praktiskt ställt kapitalismens sista grundfrågor, visar det sig nu särskilt tydligt i Ryssland, *vem* som tjänar på (cui prodest? ”Till vems nytta?”) talet om frihet och jämlikhet överhuvudtaget. När socialistrevolutionärerna och mensjevikererna, Tjernov, Martov och C:o – serverar oss funderingar över temat frihet och jämlikhet *inom arbetsdemokratins ram* – ty de är kantänka alldeles oskyldiga till funderingar om frihet och jämlikhet överhuvud taget och glömmar absolut inte Marx! – så frågar vi dem: och hur står

det till med skillnaden mellan lönarbetarnas klass och småbesittarnas klass under den proletära diktaturens period?

Frihet och jämlikhet *inom arbetsdemokratins ram* betyder frihet för de små självägande jordbesittarna, (till och med när de driver sitt jordbruk på nationaliserad jord) att försälja sitt spannmålsöverskott till ockrarpriser, d. v. s. *att exploatera arbetarna*. Var och en, som talar om frihet och jämlikhet inom arbetsdemokratins ram – under förhållanden, då kapitalisterna är störtade men privatäganderätten och frihandeln ännu finns kvar, försvarar exploatörerna. Och vid genomförandet av sin diktatur måste proletariatet behandla en sådan försvarare på samma sätt som exploatören även om denna försvarare kallar sig socialdemokrat eller socialist eller till och med erkänner II Internationals rutenhet o. s. v.

Så länge privatäganderätten till produktionsmedlen (t. ex. till jordbruksredskapen och boskapen, även om privatäganderätten till jorden är upphävd) och den fria handeln finns kvar, så länge består kapitalismens ekonomiska grundval. Och proletariatets diktatur är det enda sättet att segerrikt bekämpa denna grundval och den enda vägen till klassernas avskaffande (utan vilken det inte ens kan bli tal om någon verklig frihet för den mänskliga personligheten – *och inte för egendomsbesittaren* – om en verklig jämlikhet mellan människorna i socialt-politiskt avseende – *och inte om en hycklad jämlikhet mellan egendomsbesittaren och den egendomslöse*, mellan den mätte och den hungrige, mellan exploatören och den exploaterade). Proletariatets diktatur leder till klassernas avskaffande, å ena sidan genom att exploatörerna störtas och deras motstånd undertrycks samt å andra sidan genom att småägarens vacklan mellan bourgeoisien och proletariatet neutraliseras och oskadliggörs.

Det bedrägliga i kamraterna Nobs och Serratis anföranden består naturligtvis inte däri, att de skulle vara falska och ouppriktiga. Absolut inte. De är fullkomligt uppriktiga, och i deras anföranden finns inte ett spår av subjektivt bedrägeri. Men objektivt, till sitt innehåll, är deras tal bedrägliga, emedan de utgör ett försvar av den småborgerliga demokratins fördomar och emedan de går ut på försvar av bourgeoisien.

Komintern kan i intet fall erkänna frihet och jämlikhet för alla, som är villiga att skriva under vissa förklaringar, utan att ta deras politiska förhållande i beaktande. Det vore ett lika teoretiskt och praktiskt-politiskt självmord för kommunisterna, som erkännandet av frihet och jämlikhet ”inom arbetsdemokratins ram” o. s. v. Var och en, som kan läsa och som *vill* förstå det han läst, måste ovillkorligen förstå att *alla* Kommunistiska Internationals beslut, teser, resolutioner, förordningar och villkor inte *obetingat* tillerkänner dem, som önskar inträda i Kommunistiska Internationalen, ”frihet och jämlikhet”.

Vari består då villkoren för att vi skall erkänna ”friheten och jämlikheten” – frihet och jämlikhet för Kommunistiska Internationals medlemmar?

Däri, att inte opportunisterna och ”centrister” av samma slag som de ökända representanterna för den högra flygeln inom de schweiziska och italienska socialistiska partierna skall smyga sig in bland dess medlemmar. Ty hur mycket dessa opportunisterna och ”centrister” än må bedyra att de erkänner proletariatets diktatur, så förblir de i verkligheten dock förkunnare och försvarare av den småborgerliga demokratins fördomar, svagheter och vacklan.

Först kräver vi brytning med dessa fördomar, svagheter och vacklanden samt med de människor, som förkunnar, försvarar och förkroppsligar dessa åsikter och egenskaper. Sedan och endast på detta villkor: ”frihet” att inträda i Kommunistiska Internationalen, den verkliga kommunistens (inte kommunistens i ord) ”jämlikhet” med varje annan kommunist, varje annan medlem av Kommunistiska Internationalen.

Kamrat Nobs, ni har ”frihet” att försvara de åsikter, som ni försvarar. Men vi har också ”frihet” att förklara, att dessa åsikter är småborgerliga fördomar, skadliga för proletariatets sak

och nyttiga för kapitalet; vi har också "frihet" att avvisa förbund eller gemenskap med folk, som försvarar dessa åsikter eller en dem motsvarande politik. Och vi har redan i hela Kommunistiska Internationalens II kongress' namn utdömt denna politik och dessa åsikter. Vi har redan förklarat att vi på förhand kräver en ovillkorlig brytning med opportunisterna.

Kamrat Nobs och kamrat Serrati, tala inte om frihet och jämlikhet över huvud taget! Tala i stället om friheten *att inte genomföra* Kommunistiska Internationalens beslut om den ovillkorliga plikten att bryta med opportunisterna och "centristerna" (vilka inte kan undgå att undergräva och inte kan låta bli att sabotera proletariatets diktatur). Tala om opportunisternas och "centristernas" jämlikhet med kommunisterna. En sådan frihet och en sådan jämlikhet kan vi inte erkänna för Kommunistiska Internationalens vidkommande, men vilken annan frihet och jämlikhet – så mycket ni behagar.

Den första och grundläggande förutsättningen för framgång omedelbart inför den proletära revolutionen är befrielse, det revolutionära proletariatets partifrihet från opportunisterna och "centrister", från deras inflytande, fördomar, svagheter och vacklan.

11 december 1920